770/07

Den 23. april 2007 blev i sag nr. 69.588:

xxxxx xxxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxx

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning i Industriens Pensionsforsikring A/S, klager ved sin repræsentant, Hjerneskadeforeningen, over selskabets afvisning af at udbetale helbredsbetingede ydelser.

Selskabet har afvist ubetaling med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst halvdelen, før hun den 1/10 2004 overgik til hvilende medlemskab.

Det fremgår af sagen, at klageren, som er født i 1957, den 3/4 2003 blev indlagt på grund af mistanke om en blodprop i hjernen. Klageren blev efterfølgende sygemeldt fra sit arbejde som ufaglært og siden opsagt.

Ved skrivelse dateret januar 2004 meddelte selskabet klageren:

> "**Du er bidragsfrit dækket**
> Vi har ikke modtaget pensionsbidrag fra B. A/S i 3 måneder. Derfor er du nu bidragsfrit dækket i Industriens Pension fra den 1. oktober 2003. Den bidragsfri dækning ophører senest den 30. september 2004.
>
> Bidragsfri dækning betyder, at du bevarer din ret til eventuelle forsikringsdækninger, selvom din arbejdsgiver ikke længere indbetaler pensionsbidrag til Industriens Pension. Betalingen for den bidragsfri dækning tages fra dit opsparede beløb, således at dine alderspensionsydelser bliver mindre."

Ved skrivelse af august 2004 blev klageren orienterede således:

> "**Hvilende medlem**
> Du bliver hvilende medlem, fordi din bidragsfri dækning ophører den 30. september 2004.
>
> Det betyder, at nogle af dine forsikringsdækninger bortfalder, mens andre bliver nedsat, fordi der ikke længere indbetales pensionsbidrag. Du er velkommen til at kontakte os, hvis du ønsker yderligere information om dine dækninger.
>
> Du får et Pensionsbevis, hvor du kan se de pensioner, du kan få ret til som hvilende medlem.
>
> Du kan vælge selv at indbetale pensionsbidrag for egen regning. På den måde kan du bevare retten til de ydelser, du havde, da du var i arbejde, og eventuelt fortsætte opsparingen til din pension.
>
> Hvis du ønsker at indbetale pensionsbidrag for egen regning, får du her en blanket, som vi beder dig sende til os inden 30. september 2004."

Den 6/8 2005 indgav klageren ansøgning om aldersbetingede ydelser. I ansøgningen har klageren oplyst, at hun lider af sygdommen blodprop i hjernen, og lidelsen debut er angivet til den 3/4 2003. Desuden har hun oplyst, at hun blev opsagt på grund af sygdom den 3/10 2003 og pr. den 1/8 2005 er blevet tilkendt førtidspension.

Klageren har tidligere i 2000 været indlagt og undersøgt på grund af akut indsættende hovedpine. Hun fik i den forbindelse foretaget CT-skanning og lumbalpunktur, begge med normale resultater.

Klageren blev på ny CT-skannet i forbindelse med blodproppen i april 2003. Skanningen viste fortsat normale forhold.

Klageren blev indlagt igen den 15/9 2003 på grund af kraftig hovedpine, men udskrevet igen den 18/9 2003. Som diagnose er anført cephalalgia (spændingshovedpine).

Af resultat fra MR-skanning dateret den 30/6 2003 fremgår:

> "MR-skanning af hjernen: Ingen ekspansive forandringer i neurokraniet. Ingen fokale hjernesparenkymforandringer som afviger fra normale forhold hos pt. i denne al-

dersgruppe og ventrikelsystem og sulci er normale i vidden. Således ikke påvist intrakranielle patologiske forandringer. Som bifund noteres en let bugtning i et lille lokaliseret område af tabula externa mod subcutis på hø. side. Dette næsten på toppen af calvariet i tæt relation til sutura coronaria. Dette som et uspecifikt fund.

Konklusion: Normale intrakranille forhold. Let bugtning og fortykkelse af tabula externa frontalt på hø. side på toppen af calvariet som uspecifikt fund."

Neuropsykolog M.E. har den 10/11 2003 undersøgt klageren og i erklæring af 21/11 2003 bl.a. anført:

"**Indlæring og hukommelse:**
Indlæringsevnen for verbal information er ganske let reduceret, mens hukommelsen for det indlærte er upåfaldende. LP har en lidt usædvanlig indlærings- og hukommelsesstrategi. Hun kan danne brugbare hukommelsesstrategier ud fra det som ikke kan kobles f.eks. kirke-bomuld i modsætning til f.eks. mus-ost.
Indlæringsevnen for visuel information og hukommelsen for denne er upåfaldende.
…
Abstraktion og problemløsning:
Det sproglige abstraktionsniveau er let nedsat. LP kan danne overbegreber, men tænkningen er lidt konkret. Den ikke-sproglige problemstilling er upåfaldende. LP kan percipere helheder og danne tokomponentløsninger.
…
Sammenfatning og konklusion:
Det drejer sig om en 46-årig kvinde, der henvises af reservelæge C.E., Neurologisk afdeling, V. Sygehus, til neuropsykologisk undersøgelse 'særligt med henblik på fremtidige erhvervsmuligheder'.
Umiddelbart adspurgt angiver LP følgende: Kognitivt klager LP over nedsat koncentrationsevne, nedsat hukommelse og nedsat tempo. Følelsesmæssigt over tristhed og et ændret temperament. Fysisk angives træthed og ringere syn.
…
Ved gennemgang af det anvendte testmateriale ses upåfaldende tempo og opmærksomhed, med undtagelse af, at opmærksomhedsspændvidden er let nedsat. Den visuelle funktion og sprogfunktionen er upåfaldende. Indlæringsevnen for verbal information er ganske let reduceret, mens hukommelsen for det indlærte er upåfaldende. Indlæringsevnen for visuel funktion er upåfaldende. Det sproglige abstraktionsniveau er let nedsat, mens den ikke-sproglige problemløsningsevne er upåfaldende.

Konklusion er, at der er let nedsat opmærksomhedsspændvidde, ganske let reduceret indlæringsevne for verbal information og let nedsat sprogligt abstraktionsniveau. Alle øvrige funktioner er upåfaldende. Det kan undre, at LP ikke har oplevet den spontane bedring af de kognitive vanskeligheder, som kan forventes efter en mindre påvirkning af hjernen. De fundne funktionsnedsættelser er af så beskedent omfang, at de ikke alene kan forklare de store vanskeligheder, som LP oplever i hverdagen.

> På baggrund af den neuropsykologiske testning alene er LP's arbejdsevne ikke nedsat, og påvirker således ikke LP's fremtidige erhvervsmuligheder."

Af ambulant notat fra reservelæge C.E., V. Sygehus, neurologisk ambulatorium, dateret den 18/12 2003, fremgår:

> "Kommer til svar på neuropsyk. undersøgelse foretaget 10/11-03.
> Undersøgelsen konkluderer, at pt. har så godt som upåfaldende kognitive funktioner med dog en let nedsat opmærksomhedsspændvidde, ganske reduceret indlæringsevne for verbal information og let nedsat sprogligt abstraktionsniveau. På baggrund af den neuropsyk. test alene er pt.s arbejdsevne således ikke nedsat og påvirker ikke pt.s fremtidige erhvervsmuligheder.
> Ved dagens amb. besøg beskriver pt. voldsom træthed, er grædende og har svært ved at se, hvordan hun skal komme videre med sit liv.
> Afviser selvmordstanker. Har dog mange triste tanker. Føler tit at detaljer kan volde mange spekulationer og har det med at ruminere over tingene. Tendens til opfarenhed og irritabilitet.
> Pt. fremtræder klinisk deprimeret. Hun sættes i antidepressiv behandling med rp. tabl. Cipramil 20 mg mane, og får recept med på 28 stk. med anmodning om fremtidig kontrol hos egen læge for depression."

I statuserklæringen af 19/9 2005 hedder det:

> "Vedrørende sidst anførte, som er det væsentlige i patientens sygehistorie, indlægges hun den 24.04.03. med snurrende fornemmelser i venstre side af tunge, ansigt og venstre overekstremitet. Generne remitterer delvist.
> Akut CT af cerebrum viser normale forhold.
> Man sætter patienten i behandling med Magnyl 150 mg dagl., tidligere iværksatte Persantin behandl. seponeres pga. hovedpine.
> Følges herefter i neurologisk regi, MR-skanning viser normale forhold.
> Patienten er efter ovenstående vedvarende uendelig træt, klager over paræstesier i ve. sidige ekstremiteter og ansigtet. Indlægges september 2003 pga. voldsom hovedpine, hvis årsag man ikke finder.
> Hun klager tiltagende over dårlig korttidshukommelse og træthed.
> Kommer herefter til neuropsykologisk undersøgelse foretaget 10.11.03., der konkluderer, at der er upåfaldende kognitive funktioner men med let nedsat opmærksomhed-spændvidde. Ganske reduceret indlæringsevne både verbalt og nedsat sproglig abstraktionsniveau."

Selskabet har den 7/11 2005 vurderet, at klageren erhvervsevne ikke var varigt nedsat med mindst halvdelen af helbredsmæssige årsager, mens hun var aktivt medlem af indklagede selskab.

Klageren er ikke enig i selskabets vurdering og hendes repræsentant har ved skrivelse af 7/2 2006 gjort indsigelse over for selskabet.

Dette har den 26/5 2006 efter forelæggelse for selskabets lægekonsulent fastholdt sin afgørelse.

Ved skrivelse af 2/8 2006 har klageren indbragt sagen for nævnet, og partsrepræsentanten har i skrivelse af 7/6 2006 vedlagt klageskrivelsen anført :

> "L. har hhv. d.7.11.05 samt d.26.5.06 fået afslag fra Industriens Pension om udbetaling af helbredsbetinget ydelser dels med begrundelse i, at hun pr. 1.10.04 blev hvilende medlem af Industriens Pension og dels med begrundelse i, at Industriens Pension vurderer, at det først er pr. 19.9.05 at det kan konstateres at L.s tilstand er stationær.
>
> Industriens Pension ligger blandt andet vægt på, at det af neuropsykologisk undersøgelse foretaget d. 10.11.03 fremgår, at L. har let nedsat opmærksomhed, ganske let nedsat indlæringsevne og let nedsættelse af sprogfunktionen.
> Det fremgår dog af neuropsykologisk undersøgelse at L. har en ganske reduceret indlæringsevne. Det synes bekymrende, at Industriens pension, kan få ganske reduceret lavet om til let nedsat. Bekymringen går blandt andet på, om man i vurderingen af berettigelse til helbredsbetingede ydelser har taget højde for, at L.s indlæringsevne er ganske reduceret og ikke let nedsat - hvilket har stor betydning.
>
> Hjernskadeforeningen mener også, som skrevet i klagen af d.7.2.06 - som vedlægges i kopi - at det må være af betydning, at L. har fået tilkendt førtidspension pr. 1.8.05 grundet skaden som skete d.24.3.03. Endvidere peger Hjerneskadeforeningen på, at den lægelige dokumentation peger på, at L.s erhvervsevnetab skyldes skaden sket d.24.3.03. Hjerneskadeforeningen er klar over, at det først over tid er muligt at dokumentere hvad en hjerneskade betyder for ens erhvervsevne også set i forhold til den sociale lovgivning, da det skal undersøges og dokumenteres blandt andet via en arbejdsprøvning om man har en nedsat arbejdsevne.
>
> Der hersker dog ingen tvivl om, at grunden til L.s erhvervsevnetab skyldes skaden d.24.3.03, hvorfor det synes naturligt og rimeligt, at L. må anses som berettiget til helbredsbetingede ydelser fra Industriens Pension. På tidspunktet for stillingstagen til, hvorvidt L. skulle være eller ikke være hvilende medlem, har L. blandt andet grundet hendes reduceret indlæringsevne ikke været i stand til at kunne overskue konsekvenserne af at være blevet hvilende medlem."

Selskabet har i svarskrivelse af 15/9 2006 fastholdt afgørelsen og til støtte herfor anført:

> "• Det er en betingelse for retten til invalidesum og invalidepension, at medlemmets generelle erhvervsevne er varigt nedsat med hhv. halvdelen eller 2/3 i forsikringstiden, jf. forsikringsbetingelsernes § 8, stk. 1, § 7, stk. 1, og § 6, stk. 1.

Bedømmelsen af erhvervsevnen sker under hensyn til medlemmets helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering, jf. § 8, stk. 2, og § 7, stk. 2. Den fremgår af side 15 - 16 i medlemspjecen, der er en del af aftalegrundlaget, at tilstanden anses for varig, når det er lægeligt dokumenteret, at behandlingsmulighederne er udtømt

- L.P. har selv - efter behørig vejledning, jf. bilag .. - valgt ikke at fortsætte indbetalingerne til Industriens Pension. Derfor overgik hun pr. 1. oktober 2004 til hvilende medlemskab (fripolice) bl.a. med den virkning, at dækningerne i form af invalidesum og invalidepension bortfaldt

- Neuropsykolog M.E. har foretaget en grundig undersøgelse af L.P. den 10. november 2003 (bilag ..), dvs. mindre end 11 måneder før forsikringstiden sluttede. Speciallægen vurderer klart og entydigt, at der ikke lægelig dokumentation for lidelser, der må antages at påvirke L.P.s generelle erhvervsevne. Denne vurdering stemmer overens med journalnotaterne fra neurologisk afdeling på Sygehus V. (bilag ..), jf. særligt notatet fra den 17. juli 2003, hvor det konkluderes, at L.P. ikke har fået en permanent hjerneskade

- Det må anses for klart dokumenteret, at det beror på en fejl, når læge C.E. skriver i notat af 18. december 2003 (bilag ..), at undersøgelsen den 10. november 2003 viste en ganske reduceret indlæringsevne, og når læge H.O.B. i statuserklæring af 19. september 2005 (bilag ..) henviser til, at testen viste en ganske reduceret verbal indlæringsevne og nedsat sproglig abstraktionsniveau. Det fremgår således klart og entydigt at bilag .., at der var tale om en 'ganske let reduceret indlæringsevne' og et 'let nedsat sprogligt abstraktionsniveau' (vore understregninger). Vi er derfor ikke enige med Hjerneskadeforeningen i, at den neuropsykologiske test viste, at L.P.s indlæringsevne var 'ganske reduceret'

- Vi er enige med Hjerneskadeforeningen i, at spørgsmålet om, hvorvidt indlæringsevnen var ganske reduceret eller ganske let reduceret har stor betydning. Derfor har vi bedt vores lægekonsulent, overlæge på B. Hospital K.M., om at gennemgå sagens akter endnu engang med henblik på en vurdering af, om der er dokumentation for, at indlæringen var 'ganske reduceret' eller 'ganske let reduceret'. Overlæge K.M. vurderer, at den neuropsykologiske test entydigt viste, at indlæringsevnen var 'ganske let reduceret' (bilag ..)

- Hjerneskadeforeningen skriver videre, at det må have betydning, at L.P. har fået bevilget offentlig førtidspension på grund af følgerne efter den formodede ophævde blodforsyning til dele af hjernen den 2. - 3. april 2003 (fejlagtigt anført som den 24. marts 2003 i Hjerneskadeforeningens brev). Hertil bemærker vi, at forsikringen i Industriens Pension dækker erhvervsevnetab der opstår i forsikringstiden, uanset om årsagen til erhvervsevnetabet er opstået før eller i forsikringstiden (skadesvirkningsprincippet). Forsikringen dækker således ikke et erhvervsevnetab der skyldes en lidelse opstået i forsikringstiden, hvis det varige erhvervsevnetab første er opstået efter forsikringstidens ophør

- Vi bemærker, at L.P. selv den 30. juni 2005 vurderede, at hendes tilstand nu var meget værre, end lige efter den formodede blodprop (bilag ..). Det taler for, at der er sket en markant forværring af tilstanden efter forsikringstiden ophørte

- Hjerneskadeforeningen har anført i sit brev til Nævnet, at L.P. grundet sin reducerede indlæringsevne ikke kunne overskue konsekvenserne af overgangen til hvilende medlemskab. Til dette bemærker vi for det første, at der er dokumentation for, at neuropsykolog M.E. alene fandt, at L.P. havde en ganske let reduceret indlæringsevne. Da L.P. ikke henvendte sig Industriens Pension i forbindelse med overgangen til hvilende medlemskab, har vi ikke haft lejlighed til at yde en særlig rådgivning til L.P.. Vi bemærker, at Nævnet tidligere i kendelsen i sag nr. 65.940 har vurderet, at vores orientering til medlemmerne om konsekvenserne af overgang til hvilende medlemskab er behørig og tilstrækkelig (bilag ..)

- Vi fastholder herefter, at der først med statuserklæring af 19. september 2005 (bilag ..) er lægelig dokumentation for en varig nedsættelse af L.P.. Da forsikringstiden sluttede pr. 1. oktober 2004 har L.P. ikke ret til helbredsbetingede ydelser."

Selskabet har endvidere fremsendt følgende kommentar, dateret 25/8 2006, fra dets lægekonsulent:

> "Jeg har gennemlæst den neuropsykologiske testning. Kommentar til de konkrete lægepunkter om fejltolkning kan ikke genfinde det klagen anførte. I selve testningen er anført, at indlæringsevnen for verbal information er 'begyndt ganske let reduceret'. Hukommelsen for det indlærte er upåfaldende. I konklusionen står at indlæringsevnen er 'begyndt ganske let reduceret'. Den samlede konklusion er, at de fundne funktionsnedsættelser er af så beskedent omfang, at de ikke alene kan forklare de store vanskeligheder som medlemmet oplever i dagligdagen. Jeg finder derfor ikke, at jeg kan ændre det allerede afgivne skøn fra februar 2006, idet der ikke er lægelig dokumentation for et erhvervsevnetab på 50% på de foreliggende akter."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§ 6 Bidragsbetalingens indstilling/genoptagelse**
> Indstilles bidragsbetalingen før det i pensionsbeviset fastsatte ophørstidspunkt, opretholdes forsikringsdækningen i fuldt omfang i 12 måneder (bidragsfri dækning) dog ikke udover den periode, der kan dækkes af den opsparede værdi, medmindre andet aftales, jf. stk. 2 og 4. Efter udløb af perioden med bidragsfri dækning overgår forsikringen til hvilende forsikring (fripolice) med nedsat forsikringsdækning, medmindre andet aftales, jf. stk. 2. Nedsættelse af forsikringsdækningen som følge af manglende bidragsbetaling sker efter meddelelse med mindst en uges varsel til forsikringstageren.
>
> **Stk. 2**
> Forsikringstageren kan efter fratræden og senest inden overgang til hvilende forsikring (fripolice) indgå aftale med Industriens Pension om at opretholde forsikrings-

dækningen ved indbetaling af bidrag for egen regning. Industriens Pension fastsætter nærmere regler for indbetaling af bidrag for egen regning. Indstilles indbetalingen af bidrag for egen regning, før det i pensionsbeviset fastsatte ophørstidspunkt, ændres forsikringen til hvilende forsikring (fripolice) med nedsat forsikringsdækning fra bidragsophør. Nedsættelse af forsikringsdækningen som følge af manglende bidragsbetaling sker efter meddelelse med mindst en uges varsel til forsikringstageren.

…

§ 7 Invalidepension og bidragsfritagelse

Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidepension go/eller bidragsfritagelse indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

…

§ 8 Invalidesum

Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidesum indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har sandsynliggjort, at hendes erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad inden tidspunktet for hendes overgang til hvilende medlem den 1/10 2004. Herefter, og idet nævnet finder, at klageren ved skrivelse af august 2004 blev behørigt orienteret om konsekvenserne af overgang til hvilende medlemskab,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann